

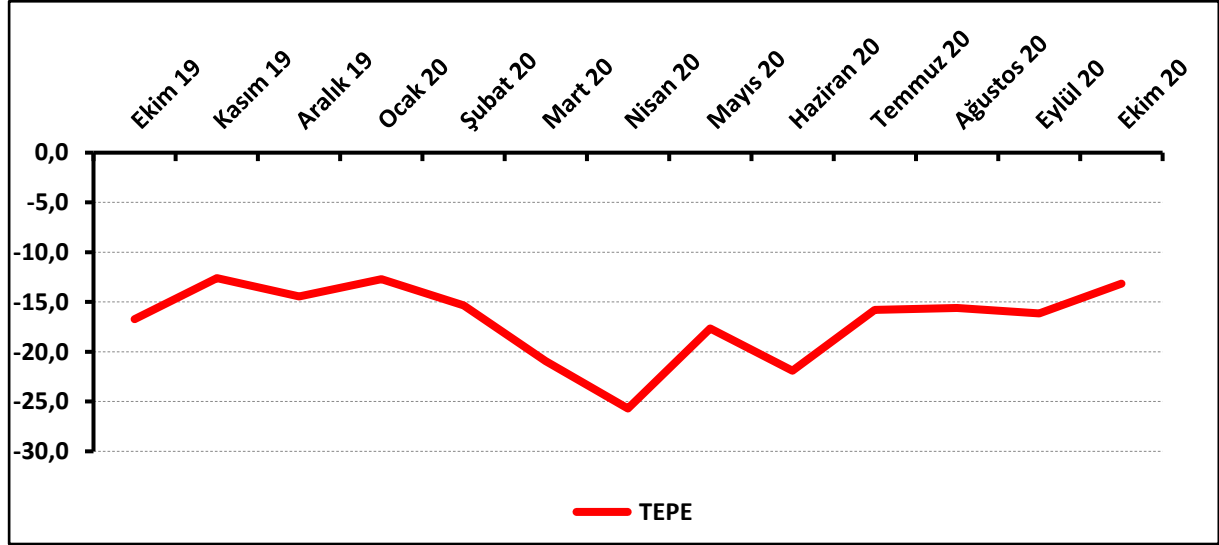
İŞLERİN DURUMUNDAKİ İYİLEŞME VE SATIŞ BEKLENTİSİNDEKİ ARTIŞ, PERAKENDE GÜVENİNİ OLUMLU ETKİLEDİ

TEPE, Ekim 2020’de bir önceki aya göre 2,9 puan, bir önceki yılın aynı dönemine göre ise 3,5 puan artışla -13,2 puan olarak Şubat 2020’den bu yana en yüksek değerini aldı. Perakende güveninin geçen yıla ve geçen aya kıyasla artışında, geçtiğimiz 3 ayda işlerin durumu ve gelecek 3 ayda satış beklentisi göstergelerindeki iyileşme etkili oldu. “Tekstil, hazır giyim ve ayakkabı” sektörü, ekim ayında da perakende güveni en fazla artan sektör oldu. Perakende güveninde Türkiye, geçen yıla göre AB-27 ve Euro Bölgesi’nden daha iyi performans sergiledi.

Perakende güveni geçen aya ve geçen yıla göre arttı

Ekim ayında -13,2 puan değerini alan TEPE, geçen yılın aynı dönemine göre 3,5 puan, geçen aya göre 2,9 puan arttı. TEPE değerinin yıllık ve aylık bazda artışında, geçtiğimiz 3 ayda işlerin durumu ve gelecek 3 ayda satış beklentisi göstergelerindeki iyileşme etkili oldu.

Şekil-1. TEPE (Ekim 2019 – Ekim 2020)¹

Tablo-1. TEPE, Aylık Seri

	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
2018	-15,4	-7,8	-11,5	-13,4	-18,0	-14,5	-9,4	-12,8	-17,2	-19,0	-20,7	-7,7
2019	-20,8	-21,5	-13,0	-15,2	-16,3	-12,7	-19,2	-21,0	-15,5	-16,7	-12,6	-14,4
2020	-12,7	-15,4	-20,9	-25,7	-17,7	-21,9	-15,8	-15,6	-16,1	-13,2		

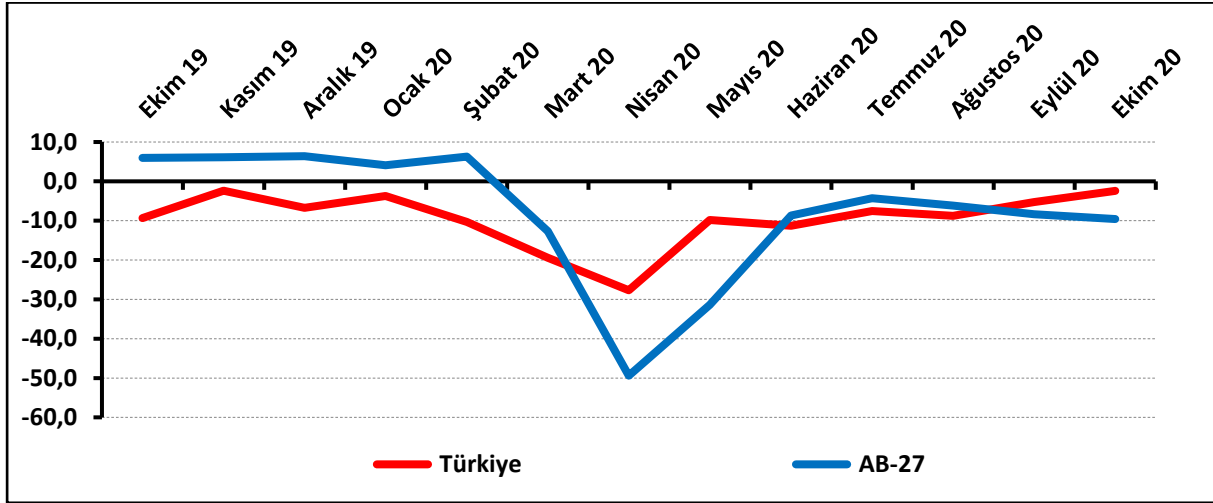
¹ Bültendeki tablolar ve grafikler -aksi belirtilmediği- sürece mevsimsellikten arındırılmış serilere göre hazırlanmıştır.

Perakendecilerin satış beklentisi arttı

Önümüzdeki 3 aya ilişkin satış beklentilerinin denge değeri Ekim 2020'de -2,4 puan oldu. Buna göre önümüzdeki 3 aya ilişkin satış beklentileri, bir önceki aya göre 2,8 puan, bir önceki yılın aynı ayına göre 6,9 puan arttı.

Ekim 2020'de TEPE anketi katılımcılarının yüzde 31,7'si önümüzdeki 3 ayda işlerinde iyileşme beklerken, yüzde 39,8'i işlerinde kötüleşme beklediğini belirtti. İşlerinde bir değişiklik beklemeyenlerin oranı ise, yüzde 28,5 oldu.

Şekil-2. Önümüzdeki 3 aya ilişkin satış beklentisi (Ekim 2019 – Ekim 2020)

Tablo-2. Önümüzdeki 3 aya ilişkin satış beklentisi

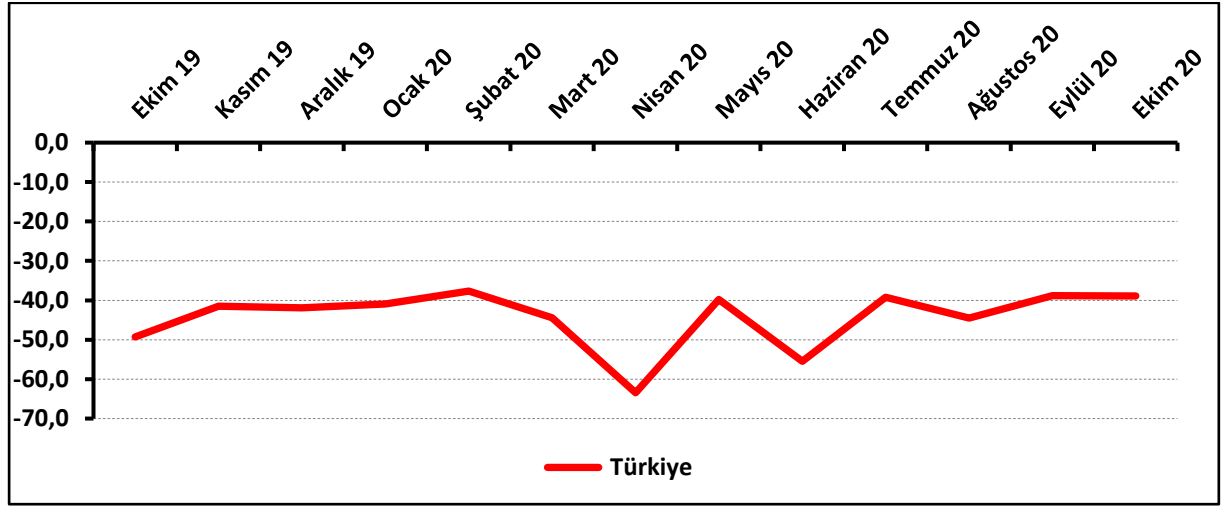
	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
2018	-11,6	4,6	-2,4	-5,3	-17,3	-2,3	-0,8	-10,2	-17,5	-22,5	-22,3	12,6
2019	-20,0	-25,4	-5,6	-4,2	-6,3	-13,7	-22,7	-23,2	-9,5	-9,3	-2,4	-6,8
2020	-3,7	-10,3	-19,5	-27,7	-9,9	-11,3	-7,5	-8,8	-5,2	-2,4		

İşlerin durumu geçen yıla kıyasla arttı

İşlerin geçen yılın aynı dönemine göre durumu, Ekim 2020'de -38,9 puan değerini alarak, Eylül 2020'ye göre 0,1 puan azalırken, Ekim 2019'a göre ise 10,4 puan arttı.

Ekim 2020'de TEPE anketi katılımcılarının yüzde 18,9'u geçen yılın aynı dönemine göre işlerinde artış olduğunu belirtirken, işlerinde düşüş olduğunu belirtenlerin oranı yüzde 57,8 olarak belirlendi. Geçen yıla göre işlerinde bir değişiklik olmadığını belirtenlerin oranı ise, yüzde 23,3 oldu.

Şekil-3. İşlerin geçen yılın aynı dönemine göre durumu (Ekim 2019 – Ekim 2020)

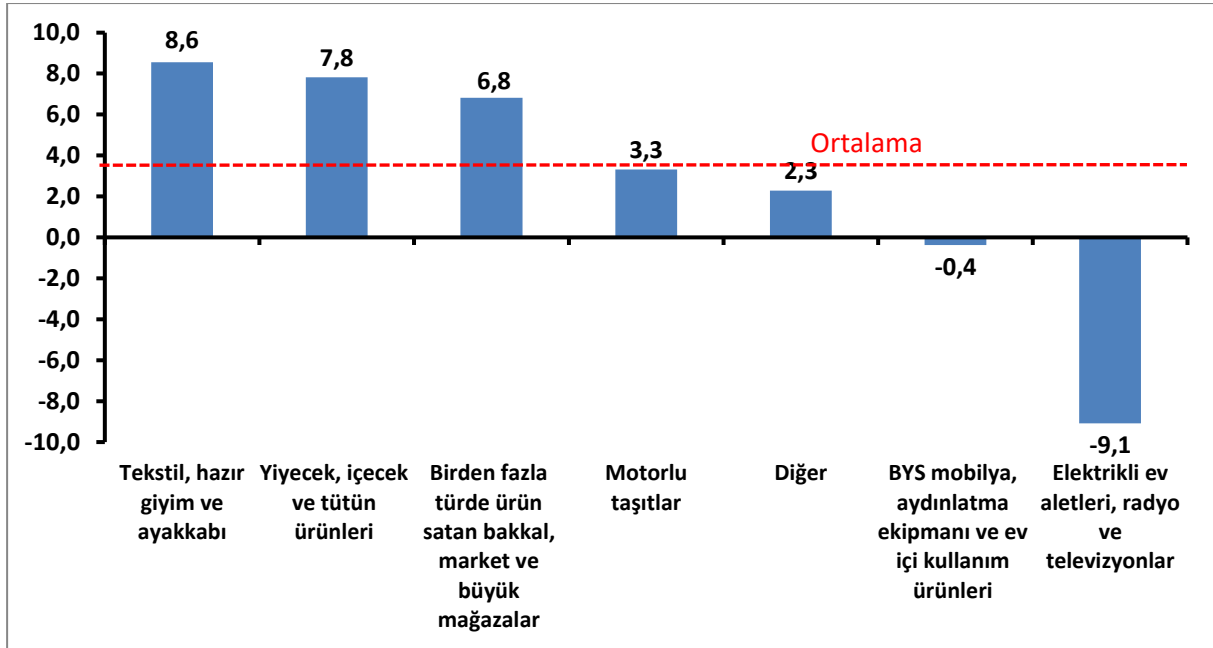
Tablo-3. İşlerin geçen yılın aynı dönemine göre durumu

	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
2018	-37,6	-19,5	-31,1	-31,3	-31,7	-25,8	-30,5	-34,5	-43,5	-54,3	-59,0	-33,5
2019	-54,1	-51,4	-35,3	-36,3	-38,4	-36,4	-45,4	-48,6	-32,9	-49,3	-41,5	-41,9
2020	-40,9	-37,7	-44,4	-63,5	-39,8	-55,5	-39,2	-44,5	-38,8	-38,9		

Perakende güveni en çok “tekstil, hazır giyim ve ayakkabı” sektöründe arttı

Perakende güvenine alt sektörler itibarıyla bakıldığında Ekim 2020’de, geçen yılın aynı dönemine göre “tekstil, hazır giyim ve ayakkabı”, “yiyecek, içecek ve tütün ürünleri”, “birden fazla türde ürün satan bakkal, market ve büyük mağazalar”, “motorlu taşıtlar” ve “diğer (akaryakıt istasyonu, eczane, parfümeri, nalbur, züccaciye, kırtasiye, vb.)” sektörlerinde artış; “mobilya, aydınlatma ekipmanı ve ev içi kullanım ürünleri” ve “elektrikli ev aletleri, radyo ve televizyonlar” sektörlerinde azalış görüldü. “Tekstil, hazır giyim ve ayakkabı”, “yiyecek, içecek ve tütün ürünleri” ve “birden fazla türde ürün satan bakkal, market ve büyük mağazalar” sektörleri ortalama değişimin üzerinde değer alırken; “motorlu taşıtlar”, “diğer (akaryakıt istasyonu, eczane, parfümeri, nalbur, züccaciye, kırtasiye, vb.)”, “mobilya, aydınlatma ekipmanı ve ev içi kullanım ürünleri” ve “elektrikli ev aletleri, radyo ve televizyonlar” sektörleri ortalama değişimin altında değer aldı. Perakende güveni en fazla “elektrikli ev aletleri, radyo ve televizyonlar” sektöründe azaldı.

Şekil-4. Alt sektör bazında TEPE’nin Ekim 2020’da geçen yılın aynı dönemine göre değişimi (puan)

Perakendecilerin beklentileri arttı

TEPE anketine soru bazında bakıldığında Ekim 2020’de, “geçtiğimiz 3 ayda işlerin durumu” ve “önümüzdeki 3 ayda tedarikçilerden sipariş, satış, istihdam ve satış fiyatı beklentileri” göstergeleri hem Ekim 2019’a göre hem de Eylül 2020’ye göre arttı. “İşlerin geçen yıla göre durumu” ve “gelecek yıl mağaza sayısı beklentisi” göstergeleri ise Ekim 2019’a göre artarken, Eylül 2020’ye göre azaldı.

Tablo-4. TEPE soru bazında detaylı sonuçlar (puan)

Sorular	Endeks 10/2019	Endeks 09/2020	Endeks 10/2020	Bir önceki aya göre değişim 10/2020	Bir önceki yılın aynı ayına göre değişim 10/2020
Geçtiğimiz üç ayda işlerinizin gelişimi ne yönde oldu?	-53,0	-55,0	-50,1	4,9	2,9
Mevcut stok düzeyiniz hakkında ne düşünüyorsunuz? ²	12,1	11,9	13,0	1,1	0,9
Tedarikçilerden siparişlerinizin önümüzdeki üç ayda ne yönde değişeceğini düşünüyorsunuz?	-12,3	-16,3	-9,8	6,5	2,5
Satışlarınızın önümüzdeki üç ayda ne yönde değişeceğini düşünüyorsunuz?	-9,3	-5,2	-2,4	2,8	6,9
İstihdam ettiğiniz personel sayısının önümüzdeki üç ayda ne yönde değişeceğini düşünüyorsunuz?	-0,4	-6,4	1,2	7,6	1,6
Satış fiyatlarınızın önümüzdeki üç ayda ne yönde değişeceğini düşünüyorsunuz?	34,3	34,0	34,6	0,6	0,3
İşleriniz geçen yılın aynı dönemine göre bu yıl nasıl gelişti?	-49,3	-38,8	-38,9	-0,1	10,4
Mağaza sayınızın gelecek yıl nasıl değişmesini bekliyorsunuz?	3,9	7,3	6,2	-1,1	2,3

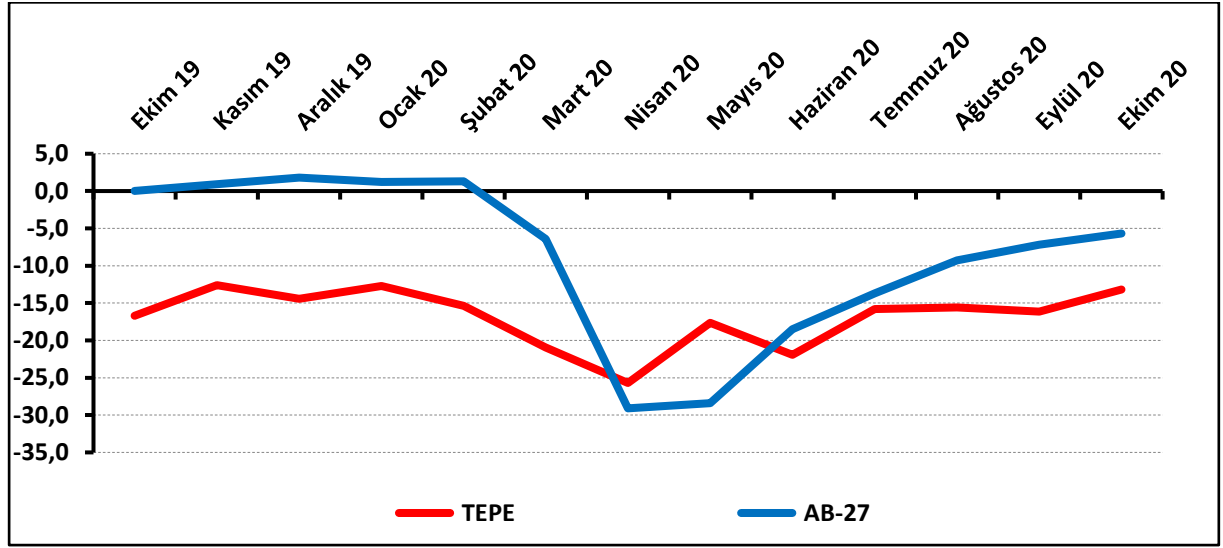
² Stok düzeyinde pozitif değer stok düzeyinin normalin altında olduğunu ifade etmektedir.

Tablo-4’deki (-) değerler negatif beklentilerin pozitif beklentilerden fazla olduğunu ifade etmektedir.

AB’de perakende güveni geçen yıla göre azaldı

AB-27 Perakende Güven Endeksi, Ekim 2020’de -5,7 puan değerini aldı. AB-27’de perakende güveni bir önceki aya göre 1,5 puan artarken, geçen yılın aynı dönemine göre 5,7 puan azaldı. Türkiye, geçen yılın aynı dönemine kıyasla AB-27 ve Euro Bölgesi’nden daha iyi performans sergiledi.

Şekil-5. TEPE ile AB-27 Perakende Endeksinin karşılaştırılması (Ekim 2019 – Ekim 2020)

Tablo-5. AB-27

	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
2018	5,7	5,1	2,7	1,1	2,4	2,6	1,9	3,2	4,3	1,0	1,3	1,7
2019	-0,4	0,2	1,7	0,3	0,6	1,2	0,6	1,6	1,2	0,0	0,9	1,8
2020	1,2	1,3	-6,4	-29,1	-28,4	-18,5	-13,7	-9,3	-7,2	-5,7		

Perakende güveninde Türkiye, geçen yıla göre değişimde AB-27 ve Euro Bölgesi'nden daha iyi performans sergiledi

AB-27 ülkeleri ve Türkiye'nin Perakende Güven Endeksi değerlerine bakıldığında ekim ayında geçen yıla göre en fazla artış gösteren ülkeler Danimarka, Belçika ve Çek Cumhuriyeti oldu. Endeks değeri geçen yıla göre en fazla düşen ülkeler ise sırasıyla Yunanistan, Malta ve Hırvatistan oldu. Bir önceki aya göre en fazla artış Malta'da yaşandı. Perakende Güven Endeksinde, Ekim 2019'a göre azalış AB-27'de 5,7; Euro Bölgesi'nde 6,0 oldu. Eylül 2020'ye göre değişim incelendiğinde ise Türkiye'nin, AB-27 ve Euro Bölgesi'nden daha iyi performans sergilediği görüldü.

Tablo-6. AB-27 Ülkeleri** ve Türkiye'nin Perakende Güven Endeksi karşılaştırmaları (Ekim 2019 ve Eylül 2020'ye göre)

Ülkeler*	Ekim 2019'a göre Perakende Güven Endeksi'ndeki Değişim (Puan)***	Eylül 2020'ye göre Perakende Güven Endeksi'ndeki Değişim (Puan)
Danimarka	8,8	-0,4
Belçika	5,9	13,7
Çek Cumhuriyeti	4,2	1,4
Türkiye	3,5	2,9
İngiltere	3,3	-5,3
Almanya	2,9	3,4
İsveç	0,7	2,5
Estonya	-0,6	4,5
Romanya	-1,9	3,2
Fransa	-2,7	-1,5
Letonya	-3,9	0,0
İrlanda	-3,9	-4,7
Litvanya	-5,6	0,3
AB-27	-5,7	1,5
Hollanda	-5,9	-7,3
Euro Bölgesi-19	-6,0	1,7
Arnavutluk	-6,1	3,8
Avusturya	-7,0	-0,6
Polonya	-9,4	-2,6
Portekiz	-10,2	2,5
İtalya	-12,4	1,1
Finlandiya	-12,4	-1,2
Sırbistan	-13,1	-0,2
Bulgaristan	-15,9	3,4
Macaristan	-16,6	0,1
Slovakya	-16,9	-5,5
Makedonya Cumhuriyeti	-17,7	-2,0
İspanya	-17,8	6,7
Slovenya	-20,9	-9,2
Güney Kıbrıs Rum Yönetimi	-24,0	-2,4
Karadağ	-38,5	3,9
Hırvatistan	-39,1	-3,3
Malta	-41,2	21,0
Yunanistan	-41,6	5,8

*Eurostat tarafından Temmuz 2017'den itibaren Makedonya, Karadağ ve Sırbistan; Ocak 2019'dan itibaren İrlanda; Haziran 2019'dan itibaren Arnavutluk ülke verilerine eklenmiştir.

** Birleşik Krallık, 31 Ocak 2020'de Avrupa Birliği'nden ayrıldı.

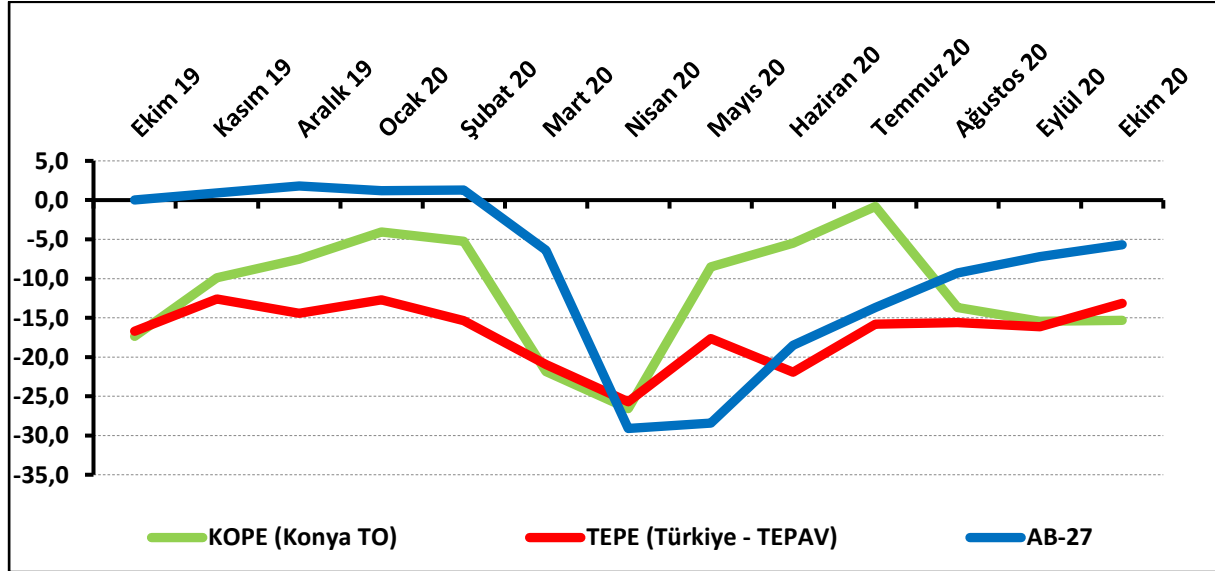
***Sıralama Ekim 2019 değişimine göre yapılmıştır.

Konya'da perakende güveni Türkiye genelinden daha kötü performans sergiledi

TEPAV ve Konya Ticaret Odası (KTO) işbirliğinde gerçekleştirilen Konya Perakende Güven Endeksi (KOPE) kapsamında, Şubat 2012'den bu yana Konya'da faaliyet gösteren 300 perakendeci ile her ay yüz yüze anketler yapılıyor.

Ekim ayında TEPE, -13,2 puan değerini alırken KOPE -15,3 puan değerini aldı. KOPE, geçen yılın aynı dönemine göre 2,1 puan, TEPE 3,5 puan arttı. KOPE değeri bir önceki aya göre ise 0,1 puan arttı. Konya perakendesi, ekim ayında Türkiye genelinden ve AB-27'den daha kötü performans sergiledi.

Şekil-6. KOPE, TEPE ile AB-27 Perakende Endeksinin karşılaştırılması (Ekim 2019 – Ekim 2020)

Tablo-7. Konya Perakende Güven Endeksi

	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
2018	4,6	2,3	-1,0	-4,0	1,2	0,6	3,6	-3,1	-5,2	-10,2	-15,1	-13,3
2019	-16,1	-17,6	-13,2	-14,5	-14,0	-6,5	-14,5	-10,4	-13,0	-17,4	-9,9	-7,5
2020	-4,1	-5,2	-21,9	-26,6	-8,5	-5,5	-0,8	-13,7	-15,4	-15,3		